

2024
Education
MAEDNC101
(Philosophical Foundation of Education, Indian and Western)
Full Marks : 80
Time : 3 Hours
(The figure in the margin indicate full marks for the question)

Answer the following questions :

1x10=10

1. Functions of Educational Philosophy is based on -
 শৈক্ষিক দৰ্শনৰ নিম্নোক্ত কাৰ্য্যসমূহৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি গঢ় লৈ উঠিছে
 a. Speculative Phase জল্পনা-কল্পনাৰ পৰ্যায়
 b. Normative Phase নৰ্মেটিভ ফেজ
 c. Critical Phase জটিল পৰ্যায়
 d. All of the above ওপৰৰ সকলোবোৰ
2. Which of the following is the Naturalist ideal of Education ?
 তলৰ কোনটো শিক্ষাৰ প্ৰকৃতিবাদী আদৰ্শ ?
 a. Development of individuality ব্যক্তি সত্ত্বাৰ বিকাশ
 b. Self-realization আত্ম উপলব্ধি কৰা
 c. Social Adjustment সামাজিক সমায়োজন
 d. Inculcation of democratic values. গণতান্ত্ৰিক মূল্যবোধৰ শিক্ষা ।
3. Epistemology is the branch of philosophy which is concerned with the problems of..... (Fill in the blank).
 জ্ঞানতত্ত্ব হৈছে দৰ্শনৰ সেই শাখা যিটো..... সমস্যাৰ সৈতে জড়িত। (খালী ঠাই পূৰণ কৰা)
4. According to Idealism, the spirit is the fundamental constituent of the..... (Fill in the blank). আদৰ্শবাদৰ মতে আত্মা হৈছে.....ৰ মৌলিক গঠন (খালী ঠাই পূৰণ কৰা)।
5. 'No faith in eternal truth' is declared in which educational philosophy ?
 'চিৰন্তন সত্যত কোনো বিশ্বাস নাই' কোনটো শৈক্ষিক দৰ্শনৰ নীতি ?
 a. Naturalism প্ৰকৃতিবাদ   b. Idealism আদৰ্শবাদ
 c. Realism বাস্তৱবাদ   d. Pragmatism প্ৰয়োগবাদ
6. The Realist's aim of education is বাস্তৱবাদী দৰ্শনৰ শিক্ষাৰ লক্ষ্য হ'ল -
 a. Self-realization আত্ম উপলব্ধি
 b. Spiritual and moral development আধ্যাত্মিক আৰু নৈতিক বিকাশ
 c. Happy and moral development সুখী আৰু নৈতিক বিকাশ
 d. Total development of personality. ব্যক্তিত্বৰ সম্পূৰ্ণ বিকাশ।
7. The term "progressive education" related to "প্ৰগতিশীল শিক্ষা" শব্দটোৰ সৈতে জড়িত
 a. Realism. বাস্তৱবাদ।
 b. Pragmatism. প্ৰাগমেটিজম।

- c. Idealism. আদৰ্শবাদ।
d. Existentialism. অস্তিত্ববাদ।
8. Vid means ----- Vid মানে -----
a. to clear পৰিষ্কাৰ হোৱা   b. to know জনা
c. to say কোৱা   d. to vivid স্পষ্ট হোৱা
9. Among the following philosophy which one is atheistic ? (Choose the correct answer) তলৰ কোনটো নাস্তিক দৰ্শন ? (শুদ্ধ উত্তৰ বাছি লওক)
a. Nyaya ন্যায়   b. Vaisesika বৈশেষিক
c. Yoga যোগ   d. Samkhya সাংখ্য
10. Write the name of book authored by Maharshi Patanjali.
মহৰ্ষি পতঞ্জলিয়ে ৰচনা কৰা গ্ৰন্থখনৰ নাম লিখা

Answer **any five** of the following questions:

6x5=30

11. Write short notes on scope of Educational Philosophy.
শৈক্ষিক দৰ্শনৰ পৰিসৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা।
12. Explain briefly on educational implications of Logical Positivism.
Logical Positivism ৰ শৈক্ষিক প্ৰভাৱৰ বিষয়ে চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।
13. Discuss briefly the main forms of Naturalism.
প্ৰকৃতিবাদৰ মূল ৰূপসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।
14. Write Short note on Principles of Jain philosophy of education
জৈন শিক্ষা দৰ্শনৰ নীতিসমূহৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।
15. Write Short note on Concept of matter in Sankhya philosophy
সাংখ্য দৰ্শনত পদাৰ্থৰ ধাৰণা সম্পৰ্কে এটি চমু টোকা লিখা।
16. Write Short note on Ancient Muslim education centers.
প্ৰাচীন মুছলমান শিক্ষা কেন্দ্ৰৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।
17. Write briefly about the educational implication of Existentialism.
অস্তিত্ববাদৰ শৈক্ষিক প্ৰভাৱৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

Answer **any four** of the following questions:

10x4=40

18. What is Educational Philosophy ? Discuss the functions of Educational Philosophy.
শৈক্ষিক দৰ্শন কি ? শৈক্ষিক দৰ্শনৰ কাৰ্য্যসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
19. Critically analyze Buddhist educational philosophy ?
বৌদ্ধ শৈক্ষিক দৰ্শনক সমালোচনাত্মকভাৱে বিশ্লেষণ কৰা ?

2+8=10

10

20. Compare the views of Idealists and Pragmatists with regard to aims and curriculum in education. 10
শিক্ষাৰ লক্ষ্য আৰু পাঠ্যক্ৰমৰ ক্ষেত্ৰত আদৰ্শবাদী আৰু প্ৰয়োগবাদ দৰ্শনৰ মতামতৰ তুলনা কৰা।
21. Discuss about Vedanta school of philosophy and its educational implication. 10
বেদান্ত দৰ্শন আৰু ইয়াৰ শৈক্ষিক প্ৰভাৱৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
22. What is Value ? Discuss in detail subjective and objective nature of values. 2+8=10
মূল্যবোধ কি ? মূল্যবোধৰ বিষয়ভিত্তিক আৰু বস্তুনিষ্ঠ প্ৰকৃতিৰ বিষয়ে বিতংভাৱে আলোচনা কৰা।
23. Critically discuss about the concept of 'free discipline in education' 10
'শিক্ষাত মুক্ত অনুশাসন' ধাৰণাটোৰ বিষয়ে সমালোচনাত্মকভাৱে আলোচনা আগবঢ়োৱা।

****

2024
Education
MAEDNC102
(Advanced Educational Psychology)
Full Marks : 80
Time : 3 Hours

(The figure in the margin indicate full marks for the question)

Answer the following questions :

1x10=10

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

1. Give any one definition of learning.
শিক্ষণৰ যিকোনো এটা সংজ্ঞা দিয়া।
2. Who for the first time introduced the concept of I.Q.?
প্ৰথমবাৰৰ বাবে কোনে I.Q.ৰ ধাৰণাটো প্ৰৱৰ্তন কৰিলে?
3. Who were the chief exponents of Gestalt theory?
গেষ্টাল্ট তত্ত্বৰ মুখ্য ঘোষক কোন আছিল?
4. Sternberg proposed -----of intelligence. (Choose the correct option)
ষ্টাৰ্নবাৰ্গে বুদ্ধিমত্তাৰ -----ৰ প্ৰস্তাৱ দিছিল। (শুদ্ধ বিকল্প বাছক)
 (a) PASS model পাছ মডেল (b) Triarchic theory ট্ৰাইআৰ্কিক তত্ত্ব
 (c) Multiple intelligence একাধিক বুদ্ধিমত্তা (d) Two-factor theory দুটা কাৰক তত্ত্ব
5. Mention any one method of measuring human motivation.
মানুহৰ প্ৰেৰণা জুখিব পৰা যিকোনো এটা পদ্ধতি উল্লেখ কৰা।
6. Creativity is both a process and product. (Write true or false)
সৃষ্টিশীলতা এক প্ৰক্ৰিয়া আৰু উৎপাদন দুয়োটা। (সঁচা নে মিছা লিখা)
7. Who among these is a type theorist of personality?
ইয়াৰ ভিতৰত ব্যক্তিত্বৰ টাইপ তত্ত্ববিদ কোন?
 (a) Freud ফ্ৰয়েড (b) Jung জাং
 (c) Adler এডলাৰ (d) Pavlov পাভলভ
8. According to Freud's theory, which is the third stage of development?
ফ্ৰয়েডৰ তত্ত্ব অনুসৰি, বিকাশৰ তৃতীয় পৰ্যায় কোনটো?
9. Autism is a _____ (psychosomatic / developmental) disorder. (Fill in the blank with correct option)
অটিজিম হৈছে এটা _____ (মনোদৈহিক / বিকাশমূলক) বিকাৰ। (শুদ্ধ বিকল্পৰে খালী ঠাই পূৰণ কৰা)
10. Write the full form of OCD.
OCD ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপ লিখা।

Answer **any five** the following :

6x5=30

তলৰ যিকোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ কৰা :

11. Distinguish between reflective and critical thinking.
প্ৰতিফলিত আৰু সমালোচনাত্মক চিন্তাৰ মাজত পাৰ্থক্য কৰা।
12. State the nature of personality.
ব্যক্তিত্বৰ স্বৰূপ উল্লেখ কৰা।

13. Briefly discuss the characteristics of a person with ADHD.

ADHD ৰোগীৰ বৈশিষ্ট্যৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

14. Discuss the importance of awareness about mental health.

মানসিক স্বাস্থ্যৰ বিষয়ে সজাগতাৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

15. State the nature of cognitive learning.

জ্ঞানমূলক শিক্ষণৰ প্ৰকৃতি উল্লেখ কৰা।

16. Briefly discuss the functions of motivation.

প্ৰেৰণাৰ কাৰ্য্যসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

17. State the salient features of Goleman's Theory of Emotional Intelligence.

গোলেমেনৰ আৱেগিক বুদ্ধিমত্তাৰ তত্ত্বৰ উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ উল্লেখ কৰা।

Answer **any four** the following:

10x4=40

তলৰ যিকোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ কৰা :

18. Elucidate Gardner's Theory of Theory of Multiple Intelligences.

10

গাৰ্ডনাৰৰ বহু বুদ্ধিমত্তাৰ তত্ত্বৰ তত্ত্ব স্পষ্ট কৰা।

19. What are the different types of learning? Explain.

10

শিক্ষণৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰ কি কি? ব্যাখ্যা কৰা।

20. What is motivation? Write about the Maslow's theory of Self-Actualization. 3+7=10

প্ৰেৰণা কি? মাছল'ৰ আত্ম-বাস্তৱীকৰণ তত্ত্বৰ বিষয়ে লিখা।

21. Illustrate the concept of creativity. What role should be played by a teacher to stimulate creativity.

3+7=10

সৃষ্টিশীলতাৰ ধাৰণাটো চিত্ৰিত কৰা। সৃষ্টিশীলতাক উদ্দীপিত কৰিবলৈ এজন শিক্ষকে
কি ভূমিকা পালন কৰিব লাগে।

22. Describe Cattell's theory of personality.

10

কেটেলৰ ব্যক্তিত্ব তত্ত্বৰ বৰ্ণনা কৰা।

23. What are mental disorders? State the cause of mental disorder.

3+7=10

মানসিক বিকাৰ কি কি? মানসিক বিকাৰৰ কাৰণ উল্লেখ কৰা।

****

2024

Education

MAEDNC103

(Educational Technology)

Full Marks : 80

Time : 3 Hours

(The figure in the margin indicate full marks for the question)

Answer the following questions : তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

1x10=10

- The purpose of ICT use in Education is to-শিক্ষাত আইটি ব্যৱহাৰৰ উদ্দেশ্য হৈছে-
  - Attract Students. ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক আকৰ্ষণ কৰা।
  - Make teaching interesting পাঠদানক আকৰ্ষণীয় কৰি তোলাক
  - Optimize learning outcomes শিক্ষণ ফলাফল অনুকূল কৰা
  - Promote technology culture in teaching. পাঠদানত প্ৰযুক্তি সংস্কৃতিক প্ৰসাৰিত কৰা।
- “e- Pathsala” is an initiative by: “ই- পাঠশালা” হৈছে এটা .....ৰ পদক্ষেপ
  - UGC
  - NCERT
  - CBSE
  - NCTE
- Which of the following arrangement is an effective supplement for providing Teacher Education through distance mode ?
দূৰ শিক্ষাৰ জৰিয়তে শিক্ষক শিক্ষা প্ৰদানৰ বাবে তলৰ কোনটো ব্যৱস্থা ফলপ্ৰসূ পৰিপূৰক ?
  - EDUSAT
  - Smart Classrooms
  - Virtual Universities
  - MOOC
- Instructions which encourage live participation and interaction through online classes are called
অনলাইন ক্লাছৰ জৰিয়তে লাইভ অংশগ্ৰহণ আৰু পাৰস্পৰিক ক্ৰিয়া-কলাপক উৎসাহিত কৰা নিৰ্দেশনাক কোৱা হয়
  - Synchronous instructions তাত্ত্বিক নিৰ্দেশনা
  - Asynchronous instructions এচিনক্ৰ’নাছ নিৰ্দেশনা
  - Traditional instructions পৰম্পৰাগত নিৰ্দেশনা
  - Theoretical instructions সমকালীন নিৰ্দেশনা
- Mention any one approaches of educational technology.
শৈক্ষিক প্ৰযুক্তিৰ যিকোনো এটা পদ্ধতি উল্লেখ কৰা।
- Mention any one parameter of a system.
এটা ব্যৱস্থাপ্ৰণালীৰ যিকোনো এটা মাপকাঠি উল্লেখ কৰা।
- Write one principle of Teaching Technology.
Teaching Technology ৰ এটা নীতি লিখা।
- Write one difference between hardware technology and software technology.
হাৰ্ডৱেৰৰ প্ৰযুক্তি আৰু চফ্টৱেৰৰ প্ৰযুক্তিৰ মাজত এটা পাৰ্থক্য লিখা।
- Who developed Branching Programming ?
Branching Programming কোনে প্ৰস্তুত কৰিছিল ?
- Write one advantage of Linear Programming
Linear Programming ৰ এটা সুবিধা লিখা

Answer **any five** the following :   তলৰ যিকোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ কৰা :   6x5=30

11. Discuss the application of Teaching Technology in education.
শিক্ষাত শিক্ষকতা প্ৰযুক্তিৰ প্ৰয়োগৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
12. Differentiate between Instructional Design Technology and Behavioural Technology.
নিৰ্দেশনামূলক প্ৰাকল্প প্ৰযুক্তি আৰু আচৰণ প্ৰযুক্তিৰ মাজত পাৰ্থক্য কৰা।
13. Write short note on Psychological bases for the use of Hardware and Software Technologies.
হাৰ্ডৱেৰ আৰু চফটৱেৰ প্ৰযুক্তিৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে মানসিক ভিত্তিৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা।
14. What are the parameters of a system approach ?
System Approach ৰ মাপকাঠি কি কি?
15. Write the significance of Programmed Instruction.
প্ৰগ্ৰেমড নিৰ্দেশনাৰ তাৎপৰ্য্য লিখা।
16. Write short note on EDUSAT.
EDUSAT ৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা।
17. Write short note on Assistive Technology in E-learning
ই-শিক্ষণত সহায়ক প্ৰযুক্তিৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা

Answer **any four** of the following: তলৰ যিকোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ কৰা :   10x4=40

18. Write the concept and nature of educational technology. Discuss the different forms of Education Technology.   2+3+5=10
শৈক্ষিক প্ৰযুক্তিৰ ধাৰণা আৰু প্ৰকৃতি লিখা। শিক্ষা প্ৰযুক্তিৰ বিভিন্ন ৰূপৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
19. Elaborate in details the approaches of educational technology.   10
শৈক্ষিক প্ৰযুক্তিৰ পদ্ধতিসমূহ বিতংভাৱে বিশদভাৱে লিখা।
20. Explain the meaning of software as instructional aids.   10
Describe any two important aids of this category in details.
নিৰ্দেশনামূলক সহায়ক হিচাপে চফটৱেৰৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা। এই শ্ৰেণীৰ যিকোনো দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ সহায়ক বিতংভাৱে বৰ্ণনা কৰা।
21. What are the steps involved in system approach to education ? Elucidate.   10
শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত ব্যৱস্থাৰ দৃষ্টিভংগী (system approach) ৰ লগত কি কি পদক্ষেপ জড়িত হৈ থাকে ? ব্যাখ্যা কৰা।
22. What is Mathetics ? Discuss the nature of Mathetics. Distinguish between Mathetics and Branching Programming.   1+4+5=10
Mathetics কি ? Mathetics প্ৰকৃতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। Mathetics আৰু Branching Programming ৰ মাজত পাৰ্থক্য বিচাৰ কৰা।
23. What is E-learning ? Elaborate the approaches of E-learning ?   2+8=10
ই-শিক্ষণ কি ? ই-শিক্ষণৰ পদ্ধতিসমূহ বিশদভাৱে লিখা ?

****

2024

Education
MAEDNC104

Sociological Foundation of Education**Full Marks : 80****Time : 3 Hours***(The figure in the margin indicate full marks for the question)*

Answer the following questions : তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

1x10=10

1. Who is the father of Educational Sociology?
শৈক্ষিক সমাজবিজ্ঞানৰ পিতৃ কোন ?
2. Who is the etymological meaning of sociology?
Sociology ৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ কি ?
3. Mention one mechanism of Cultural Diffusion.
সাংস্কৃতিক প্ৰসাৰণৰ এটা ব্যৱস্থা উল্লেখ কৰা।
4. Give an example of Family Disorganisation.
পাৰিবাৰিক বিশৃংখলতাৰ উদাহৰণ দিয়া।
5. Give an example of Biological factor of social Disorganisation.
সামাজিক বিশৃংখলতাৰ এটা জৈৱিক কাৰকৰ উদাহৰণ দিয়া।
6. Give an example of crisis.
সংকটৰ উদাহৰণ দিয়া।
7. What is Vertical Mobility?
উলম্ব গতিশীলতা কি ?
8. Who did compare human society to a living organism?
মানৱ সমাজক জীৱিত প্ৰাণীৰ লগত কোনে তুলনা কৰিছে ?
9. Stratification refers to the division of society in terms of:
a. Economic Activity   b. Individual identity
c. Group identity   d. Kinship
স্তৰীয়কৰণে তলৰ কোনটো সামাজিক বিভাজনক বুজায়:
a. অৰ্থনৈতিক কাৰ্য্যকলাপ   b. ব্যক্তিগত পৰিচয়
c. গোটৰ পৰিচয়   d. আত্মীয়তা
10. .... is collection of individuals who occupy comparable economic positions.
a. Caste   b. Class
c. Estate   d. Group
..... হৈছে মানুহৰ সমষ্টি য'ত অৰ্থনৈতিক স্থিতিৰ তুলনা জড়িত হৈ থাকে।
a. জাতি   b. শ্ৰেণী
c. ইষ্টেট   d. গোট

Answer **any five** the following : তলৰ যিকোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ কৰা :

6x5=30

11. Write the contribution of E. George Payne to the field of educational sociology.
শৈক্ষিক সমাজবিজ্ঞানৰ ক্ষেত্ৰত E. George Payne ৰ অৱদানৰ বিষয়ে লিখা।
12. Discuss the basic features of Conflict Theory.
সংঘাত তত্ত্বৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

13. Write the Concept of Consensus Theory.

সহমত তত্ত্বৰ ধাৰণাৰ বিষয়ে লিখা।

14. Explain briefly the impact of cultural lag on socio cultural realm?

সামাজিক সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰখনত সাংস্কৃতিক ব্যৱধানৰ প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে চমু বৰ্ণনা কৰা।

15. Enumerate the difference between Enculturation and Acculturation.

Enculturation আৰু Acculturation ৰ মাজৰ পাৰ্থক্য লিখা।

16. Write briefly the influence of social disorganization on social life.

সামাজিক জীৱনত সামাজিক বিশৃঙ্খলতাৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

17. Write a short note on Max Weber's views on sociology.

সমাজবিজ্ঞানৰ ওপৰত মেক্স ৱেবাৰৰ মতামতৰ সম্পৰ্কে এটি চমুটোকা লিখা।

Answer **any four** of the following: তলৰ যিকোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ কৰা :

10x4=40

18. Write the concept Educational Sociology. Elaborate the scope of Educational Sociology.

5+5=10

শৈক্ষিক সমাজবিজ্ঞানৰ ধাৰণাটো লিখা। শৈক্ষিক সমাজবিজ্ঞানৰ পৰিসৰৰ বিশদভাৱে লিখা।

19. State the relation between Education and Culture.

শিক্ষা আৰু সংস্কৃতিৰ মাজৰ সম্পৰ্ক বিষয়ে লিখা।

20. Explain the role of education in reducing in Crisis and Crime in society.

সমাজত সংকট আৰু অপৰাধ হ্ৰাস কৰাৰ ক্ষেত্ৰত শিক্ষাৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

21. Write the concept of social movement and characteristics of social movement.

5+5=10

সামাজিক আন্দোলনৰ ধাৰণা আৰু সামাজিক আন্দোলনৰ বৈশিষ্ট্যসমূহৰ বিষয়ে লিখা।

22. Define social Stratification. Explain the differences between Caste and Class system.

4+6=10

সামাজিক স্তৰীকৰণৰ সংজ্ঞা দিয়া। জাতি আৰু শ্ৰেণী ব্যৱস্থাৰ পাৰ্থক্য বুজাই দিয়া।

23. Discuss the various classifications of social group.

সামাজিক গোটৰ বিভিন্ন শ্ৰেণীবিভাজনৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

****

2024

Education

MAEDNVA105

Ancient Indian Educational Studies

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

(The figures in the margin indicate full marks for the question)

Answer the following questions :**1x6=6**

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

1. What is Tripitaka?
ত্ৰিপিটক কি ?
2. Who founded the satras in Assam?
অসমত সত্ৰসমূহ কোনে প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল ?
3. What is the ultimate goal of Buddhism?
বৌদ্ধ ধৰ্মৰ চূড়ান্ত লক্ষ্য কি ?
4. What was the name of the vedic text that dealt with spiritual knowledge ?
আধ্যাত্মিক জ্ঞান সম্পৰ্কীয় বৈদিক গ্ৰন্থখনৰ নাম কি আছিল ?
5. What is the name of the oldest veda in Hindu Scripture?
হিন্দু শাস্ত্ৰৰ আটাইতকৈ পুৰণি বেদখনৰ নাম কি ?
6. What is Tol?
টোল কি ?

Answer any four of the following:**6X4= 24**

তলৰ যিকোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া

7. Describe briefly about the key features of vedic education system.
বৈদিক শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা।
8. Discuss the role of women in Buddhist period.
বৌদ্ধ যুগত নাৰীৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।
9. Write a short note on Four noble truth of Buddhism .
বৌদ্ধ ধৰ্মৰ চাৰিটা আৰ্য্য সত্যৰ ওপৰত এটা চমুটোকা লিখা।
10. Discuss the foundational principle of Indian psychology.
ভাৰতীয় মনোবিজ্ঞানৰ মূল নীতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
11. Discuss the curriculum and method of teaching in Buddhist period
বৌদ্ধ যুগৰ পাঠ্যক্ৰম আৰু পাঠদান পদ্ধতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা

Answer any one from the following:**10X1=10**

তলৰ যিকোনো এটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া

12. What do you mean by value education? Describe the key reasons for value crisis in modern era and give your own viewpoint.
মূল্যবোধৰ শিক্ষা বুলিলে কি বুজা? আধুনিক যুগত মূল্য সংকটৰ মূল কাৰণসমূহ বৰ্ণনা কৰা আৰু নিজৰ দৃষ্টিভঙ্গী দাঙি ধৰা।
13. What methods of teaching were employed during vedic period? Describe the role of the guru and gurukul system in shaping students behaviour?
বৈদিক যুগত পাঠদানৰ কি কি পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল? ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ আচৰণ গঢ় দিয়াত গুৰু আৰু গুৰুকুল ব্যৱস্থাৰ ভূমিকা বৰ্ণনা কৰা

****